

**PARLEMENT DE LA RÉGION
DE BRUXELLES-CAPITALE**

SESSION ORDINAIRE 2012-2013

21 FEVRIER 2013

PROPOSITION D'ORDONNANCE

**visant à instaurer une vérification des
comptes par le conseil communal**

RAPPORT

fait au nom de la commission
des Affaires intérieures, chargée des Pouvoirs
locaux et des Compétences d'agglomération

par M. Philippe PIVIN (F)

Ont participé aux travaux de la commission :

Membres effectifs : MM. Emir Kir, Rudi Vervoort, Mmes Barbara Trachte, Françoise Bertieaux, M. Philippe Pivin, Mme Martine Payfa, M. René Coppens, Mme Sophie Brouhon, M. Walter Vandenbossche.

Membres suppléants : MM. Ahmed Mouhssin, Yaron Pesztat, Fouad Ahidar.

Autres membres : Mme Michèle Carthé, MM. Emmanuel De Bock, Olivier de Clippele, Bertin Mampaka Mankamba, Mmes Mahinur Ozdemir, Olivia P'tito.

Voir :

Document du Parlement :
A-219/1 – 2010/2011 : Proposition d'ordonnance.

**BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK PARLEMENT**

GEWONE ZITTING 2012-2013

21 FEBRUARI 2013

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

**tot invoering van een controle op de rekeningen
door de gemeenteraad**

VERSLAG

uitgebracht namens de commissie
voor Binnenlandse Zaken, belast met de Lokale
Besturen en de Agglomeratiebevoegdheden

door de heer Philippe PIVIN (F)

Aan de werkzaamheden van de commissie hebben deelgenomen :

Vaste leden : de heren Emir Kir, Rudi Vervoort, mevr. Barbara Trachte, mevr. Françoise Bertieaux, de heer Philippe Pivin, mevr. Martine Payfa, de heer René Coppens, mevr. Sophie Brouhon, de heer Walter Vandenbossche.

Plaatsvervangers : de heren Ahmed Mouhssin, Yaron Pesztat, Fouad Ahidar.

Andere leden : mevr. Michèle Carthé, de heren Emmanuel De Bock, Olivier de Clippele, Bertin Mampaka Mankamba, mevr. Mahinur Ozdemir, mevr. Olivia P'tito.

Zie :

Stuk van het Parlement :
A-219/1 – 2010/2011 : Voorstel van ordonnantie.

I. Exposé introductif de M. Olivier de Clippele, coauteur de la proposition

M. Olivier de Clippele indique que la présente proposition d'ordonnance vise à instaurer une commission spéciale de vérification des comptes dans toutes les communes de la Région bruxelloise. Une commune a déjà installé une telle commission et l'exercice est salué par l'ensemble des membres du conseil communal.

L'objectif de cette commission n'est pas de contrôler la conformité de chaque dépense, c'est le rôle de la tutelle ou éventuellement de réviseurs, mais d'avoir un débat démocratique sur les dépenses réellement effectuées.

Chaque année, le Parlement débat longuement du budget régional. En revanche, les députés se plaignent souvent de devoir approuver les comptes d'exercices antérieurs ; le Gouvernement concerné n'étant parfois même plus en place pour répondre de l'usage qu'il a fait des lignes de crédits qui lui étaient octroyées au travers des budgets. Au niveau local, la législation prévoit que chaque année, au cours du premier trimestre, le conseil communal se réunit pour procéder au règlement des comptes annuels de l'année précédente. Cette question peut donc être traitée au conseil communal parmi d'autres points ou, et c'est l'avis de l'orateur, nécessiter l'organisation de réunions afin d'analyser, de manière approfondie et démocratique, l'usage qui est fait des deniers publics.

Outre la séance d'installation, la commission peut se réunir sept fois et sa durée de vie ne dépasse pas trois mois pour éviter qu'elle ne dérive vers un contre-pouvoir du collègue des bourgmestre et échevins, rôle qui est rempli par l'opposition au conseil communal. Sa composition est approuvée par le conseil communal sur la base d'une liste de conseillers proposés par les différents groupes politiques selon la clef « D'Hondt ». Finalement, pour informer l'ensemble du conseil communal, il est prévu de joindre le rapport de la commission au projet de délibération d'approbation des comptes.

En cette période de crise, il est important de ne pas limiter le débat démocratique au seul aspect budgétaire et il faut aussi se pencher sur l'usage réel qui est fait de l'argent public.

II. Discussion générale

M. Yaron Pesztat, et le parti Ecolo dans son ensemble, souscrivent à l'idée de créer une commission de vérification des comptes dans chaque commune bruxelloise.

I. Inleidende uiteenzetting van de heer Olivier de Clippele, mede- indiener van het voorstel

De heer Olivier de Clippele wijst erop dat dit voorstel van ordonnantie ertoe strekt een bijzondere commissie op te richten voor de controle van de rekeningen in alle gemeenten van het Gewest. Eén gemeente heeft reeds een dergelijke commissie opgericht en alle leden van de gemeenteraad zijn daarmee ingenomen.

Het doel van deze commissie is niet de conformiteit van elke uitgave te controleren - dat is de rol van de toezichhoudende overheid of eventueel van revisoren - maar wel een democratisch debat op gang te brengen over de effectieve uitgaven.

Elk jaar houdt het Parlement een ellenlang debat over de gewestbegroting. De volksvertegenwoordigers klagen daarentegen vaak dat zij de rekeningen van voorgaande dienstjaren moeten goedkeuren; de Regering in kwestie is soms zelfs niet meer aan de macht en kan dus geen antwoord geven op vragen over het gebruik dat zij heeft gemaakt van kredietlijnen die haar via de begrotingen toegekend waren. Op lokaal vlak, bepaalt de wetgeving dat de gemeenteraad jaarlijks, in de loop van het eerste trimester, bijeenkomt om over te gaan tot de regeling van de jaarrekeningen van het vorige jaar. Deze kwestie kan dus tijdens een vergadering van de gemeenteraad behandeld worden tussen andere punten door, ofwel - en zo denkt de spreker erover - tijdens andere vergaderingen die belegd worden om op democratische en grondige wijze te onderzoeken waaraan de overheidsmiddelen besteed worden.

Naast de installatievergadering, kan de commissie zeven maal bijeenkomen. Ze mag maximum drie maanden blijven bestaan, om te voorkomen dat zij een tegenmacht wordt voor het college van burgemeester en schepenen, een rol die door de oppositie in de gemeenteraad vervuld wordt. De samenstelling ervan wordt door de gemeenteraad goedgekeurd op basis van een lijst van raadsleden voorgesteld door de verschillende politieke fracties volgens de verdeelsleutel "D'Hondt". Tot slot wordt bepaald, teneinde alle gemeenteraadsleden op de hoogte te houden, dat het verslag van de commissie bij het ontwerp van beraadslaging over de goedkeuring van de rekeningen gevoegd wordt.

In deze tijden van crisis, is het belangrijk om het democratisch debat niet tot het begrotingsaspect te beperken. Men moet ook nagaan waarvoor de overheidsmiddelen werkelijk gebruikt zijn.

II. Algemene bespreking

De heer Yaron Pesztat en de voltallige Ecolo-partij staan achter het idee van een commissie voor de controle op de rekeningen in elke Brusselse gemeente.

Le député regrette néanmoins que la coauteure de la proposition d'ordonnance, Mme Viviane Teitelbaum, ne soit pas présente en commission pour la défendre. Elle pourrait ainsi expliquer pourquoi elle a décidé de supprimer ladite commission depuis qu'elle est devenue échevine des finances de la commune d'Ixelles.

M. Olivier de Clippele indique qu'à sa connaissance cette commission n'a pas été supprimée.

M. Yaron Pesztaat répond que Mme Teitelbaum a annoncé cette suppression lors du premier conseil communal de la nouvelle législature. Or, le dispositif proposé semble être basé sur cette jurisprudence de la commune d'Ixelles. Dans la mesure où les développements de la proposition précisent qu'une seule commune bruxelloise a instauré une telle commission, l'orateur suppose en effet qu'il s'agit de la commune d'Ixelles.

Le député a un véritable problème de conscience. Mme Teitelbaum souhaite imposer la création d'une commission de vérification des comptes dans les dix-neuf communes bruxelloises alors que son premier acte en tant qu'échevine des finances est de supprimer ladite commission. M. Yaron Pesztaat exprime son embarras à l'idée de discuter de cette proposition sans Mme Teitelbaum.

Mme Françoise Bertieaux s'attendait à de tels propos de la part de M. Pesztaat. M. Olivier de Clippele vient de présenter la proposition d'ordonnance en sa qualité de premier signataire. Il est donc absurde d'entamer des discussions oiseuses sur la présence de l'une ou l'autre personne en commission.

La députée indique que Mme Teitelbaum attend peut-être d'être couverte par une ordonnance pour maintenir cette commission.

M. Rudi Vervoort souligne que les parlementaires ne légifèrent pas pour régler des conflits internes à une majorité locale.

Le principe de l'autonomie communale, auquel il est attaché, permet à chaque conseil communal d'organiser ses travaux à sa guise. Certaines communes disposent ainsi d'une commission des finances compétente pour tout ce qui a trait à l'exécution du budget. Cette commission rassemble des conseillers, désignés parmi les membres du conseil communal selon le principe de représentation proportionnelle, ainsi que les fonctionnaires en charge des finances communales. Il n'est donc pas nécessaire d'imposer par ordonnance la création d'une commission qui se penche spécifiquement sur un aspect important des discussions budgétaires, le contrôle des comptes.

L'auteur devrait avoir l'élégance de retirer sa

De volksvertegenwoordiger betreurt evenwel dat de mede-indiener van het voorstel van ordonnantie, mevrouw Viviane Teitelbaum, niet in de commissie aanwezig is om het voorstel te verdedigen. Zij zou dan kunnen uitleggen waarom zij, na haar aantreden als schepen voor financiën in de gemeente Elsene, beslist heeft om die commissie af te schaffen.

De heer Olivier de Clippele zegt dat hij geen weet heeft van de afschaffing van die commissie.

De heer Yaron Pesztaat antwoordt dat mevrouw Viviane Teitelbaum die afschaffing aangekondigd heeft tijdens de eerste gemeenteraad van de nieuwe zittingsperiode. De voorliggende tekst lijkt nochtans gebaseerd op de jurisprudentie van de gemeente Elsene. Aangezien in de toelichting bij het voorstel te lezen staat dat één enkele Brusselse gemeente een dergelijke commissie heeft opgericht, gaat de spreker er inderdaad van uit dat het over Elsene gaat.

De volksvertegenwoordiger worstelt met een ernstig gewetensprobleem. Mevrouw Teitelbaum wenst de oprichting van een commissie voor de controle op de rekeningen verplicht te maken in alle gemeenten van het Gewest, terwijl haar eerste wapenfeit als schepen van financiën erin bestaat die commissie af te schaffen. Het zint de heer Yaron Pesztaat niet dat dit voorstel zonder mevrouw Teitelbaum besproken wordt.

Mevrouw Françoise Bertieaux kon wel vermoeden dat de heer Pesztaat dat zou zeggen. De heer Olivier de Clippele heeft zonet, in zijn hoedanigheid van eerste ondertekenaar, het voorstel van ordonnantie voorgesteld. Het is dus absurd om nutteloze discussies te voeren over de aanwezigheid van een of andere persoon in de commissie.

De volksvertegenwoordigster wijst erop dat mevrouw Teitelbaum misschien wil wachten op een ordonnantie om die commissie te behouden.

De heer Rudi Vervoort benadrukt dat de parlementsleden niet wetgevend optreden om conflicten binnen een lokale meerderheid te regelen.

Krachtens het principe van de gemeentelijke autonomie, dat hij hoog in het vaandel draagt, kan elke gemeenteraad zijn werkzaamheden naar eigen goeddunken regelen. Sommige gemeenten beschikken aldus over een commissie voor de financiën die bevoegd is voor alles wat te maken heeft met de uitvoering van de begroting. Die commissie bestaat uit leden die onder de gemeenteraadsleden worden aangewezen volgens het principe van de evenredige vertegenwoordiging, alsook uit de ambtenaren die belast zijn met de gemeentefinanciën. Het is dus niet noodzakelijk om bij ordonnantie een commissie op te richten die een belangrijk aspect van de begrotingsbesprekingen, te weten de controle van de rekeningen, specifiek onderzoekt.

De indiener zou zo kies moeten zijn om zijn voorstel in

proposition car on ne règle pas une question interne à la commune d'Ixelles par une ordonnance.

M. Olivier de Clippele pense quant à lui que les parlementaires gagneraient en dignité à organiser ce type de vérification par ordonnance. L'expérience démontre que les comptes ne sont pas contrôlés de manière approfondie et qu'il ne faut pas laisser ce contrôle à la seule initiative de l'autorité communale. Prévoir ce dispositif dans la Nouvelle loi communale obligera toutes les communes à le mettre en place.

Cette proposition d'ordonnance n'est pas uniquement d'ordre technique ; elle a aussi un caractère politique puisqu'elle permet d'avoir un débat démocratique entre la majorité et l'opposition, en connaissance de cause, sur l'usage qui est fait des deniers publics.

L'orateur entend que ces collègues sont favorables à son initiative législative. Il les invite donc à joindre le geste à la parole et à soutenir cette proposition d'ordonnance, qui concerne les dix-neuf communes bruxelloises, et pas uniquement la commune d'Ixelles.

III. Discussion des articles et votes

Article 1er

Cet article ne suscite aucun commentaire.

Vote

L'article 1er est rejeté par 7 voix contre 3 et 2 abstentions.

IV. Vote sur l'ensemble

L'ensemble de la proposition d'ordonnance est rejeté par 7 voix contre 3 et 2 abstentions.

Mme Martine Payfa justifie son abstention. Le contrôle du bon usage des deniers publics est important et pose parfois question. Les FDF plaident pour la création d'une Cour des comptes régionale, qui serait aussi compétente pour les pouvoirs locaux, afin de remplir cette mission.

M. Yaron Pesztat justifie également son abstention. Il n'est pas nécessaire de passer par la voie législative pour instaurer une commission de vérification des comptes. Il suffit d'avoir la volonté politique de le faire. Dans chaque commune où le MR manifesterait cette volonté, Ecolo le soutiendra.

te trekken, want het is onbetamelijk om een interne aangelegenheid van de gemeente Elsene bij ordonnantie te regelen.

De heer Olivier de Clippele vindt dat de parlamentsleden hun waardigheid zouden opvijzelen als ze dat soort controle bij ordonnantie zouden organiseren. Uit ervaring blijkt dat de rekeningen niet grondig gecontroleerd worden en dat die controle niet uitsluitend aan de gemeentelijke overheid mag worden overgelaten. Als die regeling wordt opgenomen in de Nieuwe Gemeentewet, zullen alle gemeenten de controle moeten invoeren.

Het voorstel van ordonnantie is niet alleen van technische aard, maar ook van politieke aard, aangezien het meerderheid en oppositie in staat stelt om met kennis van zaken een democratisch debat over de aanwending van de overheidsgelden te voeren.

Volgens de spreker hebben zijn collega's oren naar een wetgevend initiatief. Hij verzoekt ze bijgevolg om de daad bij het woord te voegen en het voorstel van ordonnantie, dat betrekking heeft op de negentien Brusselse gemeenten en niet alleen op Elsene, te steunen.

III. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen

Artikel 1

Dit artikel lokt geen commentaar uit.

Stemming

Artikel 1 wordt verworpen met 7 stemmen tegen 3 bij 2 onthoudingen.

III. Stemming over het geheel

Het voorstel van ordonnantie wordt in zijn geheel verworpen met 7 stemmen tegen 3 bij 2 onthoudingen.

Mevrouw Martine Payfa verantwoordt haar onthouding. De controle op het correcte gebruik van de overheidsgelden is belangrijk en doet soms problemen rijzen. De FDF-fractie pleit voor de oprichting van een gewestelijk Rekenhof, dat ook bevoegd zou zijn voor de lokale besturen, om die opdracht uit te voeren.

De heer Yaron Pesztat verantwoordt eveneens zijn onthouding. Het is niet nodig wetgevend op te treden om een commissie voor de controle van de rekeningen op te richten. Daartoe volstaat politieke wil. In elke gemeente waar de MR zo'n controle wil invoeren, kan ze op Ecolo rekenen.

- Confiance est faite au rapporteur pour la rédaction du rapport.

Le Rapporteur;
Philippe PIVIN

La Présidente,
Martine PAYFA

- Vertrouwen wordt geschonken aan de rapporteur voor het opstellen van het verslag.

De Rapporteur;
Philippe PIVIN

De Voorzitter;
Martine PAYFA